

Riskianalyysi

Palvelualue / Taseyksikkö / Yhtiö:	
Vastuualue:	

Laatijat:	
Laatimispäivämäärä:	
Edellinen riskien arviointi laadittu:	

Muut aiheeseen liittyvät arvioinnit ja suunnitelmat	Päivämäärä	Laatijat / osallistujat	Huomioitavaa
<i>Esim. työn vaarojen ja haittojen arviointi</i>	<i>11.11.2020</i>	<i>JORY</i>	

Riskianalyysi hyväksytty:

Milloin, kenen toimesta (esim. 6.4.2021 KYP JORY,

Riskianalyysin laadintaohje

- 1 Riskianalyysi on luonteeltaan jatkuvasti elävä dokumentti. Kuopion kaupunkikonsernissa vuosittainen riskien arviointi toteutetaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Riskianalyysi laaditaan vähintään palvelualueetasolla. Organisaation johtoryhmä hyväksyy riskien arvioinnit sekä niiden hallitsemiseksi määritetyt toimenpiteet. Riskeistä raportoinnin aikataulu määritetään vuosittain taloussuunnitteluohjeessa.
- 2 Riskianalyysia laadittaessa tarkoituksena on koota eri prosessien yhteydessä kertynyttä riskitietoa. Näitä prosesseja ovat muun muassa toimintaympäristöanalyysi, tuloskorttien laadinta, työolojen arviointi, pelastussuunnittelu, valmiussuunnittelu, projektien riskien arvioinnit sekä ICT-riskien arvioinnit. Näistä tarkoituksena on nostaa riskianalyysiin organisaation toiminnan kannalta merkittävät riskit. Eri prosessien kautta kertyneen riskitiedon ajantasaisuus tulee arvioida sekä täydentää sitä toimintaa ja tavoitteita, taloutta, henkilöstöä, omaisuutta, ympäristöä ja tietoaineistoa koskevalla riskien arvioinnilla.
- 3 Riskianalyysin laatimisessa noudatetaan ohjetta *Sisäinen valvonta osana hyvää hallinto- ja johtamistapaa Kuopion kaupungissa* (xx.xx.2021).
- 4 Täytä "yleistiedot" välilehdelle riskianalyysin laatineen organisaation tiedot ja päivitysajankohta.
- 5 "Riskien tunnistaminen" ja "Riskien vaikutuksen arviointi" - välilehdiltä löydät riskien arviointiin liittyvää tietoa.
- 6 "**Riskianalyysi**" välilehdelle kirjataan tunnistetut riskit riskiluokittain (strategiset, operatiiviset, taloudelliset ja vahinkoriskit), näiden todennäköisimmät seuraukset riskin toteutuessa sekä arvio riskin seurausten vakavuudesta ja toteutumisen todennäköisyydestä. Riskianalyysissä on keskeistä tunnistaa riskin toteutumiseen johtavat tekijät tai tapahtumaketjut, joihin hallintatoimenpiteillä pyritään vaikuttamaan.
- 7 Todennäköisyyden arvioinnissa noudatetaan kaupunkikonsernissa määritettyjä kriteereitä (määritteet lukuarvoille 1-5). Mikäli todennäköisyyden määrittäminen ei tietyin riskin kohdalla ole mahdollista, voidaan todennäköisyys esittää myös suuntaa-antavana ja painottaen riskin vakavuutta.
- 8 Seurausten vakavuuden arvioinnissa (1-5) tulee huomioida oman toiminnan laajuus sekä kyky kantaa riskejä. Seurausten vakavuuden arvioinnissa huomioidaan riskin toteutumisen vaikutus asetettuihin tavoitteisiin, kuntalaisiin, henkilöstöön, talouteen, omaisuuteen ja materiaaliin, toimintaan (keskeytyminen) sekä vaikutus julkisuuskuvaan ja maineeseen.
- 9 Analyysia täydennetään sekä arvioidaan aiemmin tunnistetut riskit uudelleen. Uudelleen arvioinnilla pyritään varmistamaan toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden oikeellisuudesta sekä riskien arvioinnin jatkuvuudesta. Aiemmin tunnistettujen riskien kohdalla täytetään myös taulukon sarakkeet "Edellinen riskiluku" sekä "Muutos". Näiden kautta seurataan riskienhallintatoimenpiteiden tarkoituksenmukaista kohdentumista.
- 10 Määrittele "**Riskien hallintatoimenpiteet**" - välilehdellä riskiä pienentävät tai ehkäisevät hallintatoimenpiteet vähintään niille riskeille, joiden riskiluku on 8 tai enemmän tai, jotka muutoin katsotaan sellaisiksi riskeiksi, että niihin tulee kohdentaa toimenpiteitä. Tällä välilehdellä riskit suodatetaan automaattisesti riskiluvun mukaiseen järjestykseen (suurin riskiluku ylimmäisenä).
- 11 Hallintatoimenpiteille tulee määrittää vastuuhenkilö, joka on vastuussa toimenpiteiden toteuttamisesta sekä aikataulu, jonka mukaisesti hallintatoimenpiteet pyritään toteuttamaan. Aikatauluun on syytä kirjata myös sovittu raportointikäytännö toimenpiteiden etenemisestä.
- 12 Kohdassa "Valmiusaste" seurataan määritettyjen hallintatoimenpiteiden toteuttamisen kulloistakin valmiusastetta (Aloittamatta - 25% - 50% - 75% - Valmis).
- 13 Välilehdeltä "Riskikuvaaja" löydät kuvaajasta koonnoksen kirjaamistasi riskeistä niiden merkittävyden mukaisesti. Kuvioon riskit on numeroitu samalla numeroinnilla, jolla ne ovat "Riskianalyysi" - välilehdelläkin.

Riskiluokat

Tällä välilehdellä esitetään Kuopion kaupunkikonsernin riskien luokittelu sekä esimerkkejä kunkin riskiluokan mukaisista riskeistä.
Listaukset ovat vain esimerkinomaisia, ja niiden tarkoituksena on auttaa hahmottamaan kunkin riskiluokan sisältöä.

Poliittiset ja taloudelliset epävarmuustekijät
Strategian toteuttamiseen liittyvät riskit
Toimintaympäristön hallitsemattomat muutokset
Merkittävä palvelutarpeen kasvu, jota ei ole kyetty huomioimaan mm. resursoinnissa
Toimintojen sopeuttaminen mahdollisiin lainsäädännön ja määräysten muutoksiin
Strategisen merkityksen omaavien hankkeiden ja projektien riskit
Voi olla myös johonkin muuhun riskiluokkaan kuuluva riski, jos sillä on toteutuessaan strateginen vaikutus
Pitkäaikainen negatiivinen vaikutus organisaation maineeseen ja julkisuuskuvaan

Virheet ja puutteet sisäisissä prosesseissa
Toiminnalle kriittisten tietojärjestelmien toimintahäiriöt ja keskeytykset
Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja pysyvyys sekä avainhenkilöriskit
Henkilöstön jaksaminen ja toimintakyky
Toiminnan kannalta kriittisen materiaalin/vast. saatavuus
Palvelutuotannon jatkuvuutta uhkaavat muut riskit
Riippuvuus ulkoisista palveluntuottajista
Toiminnan kannalta merkittäviin projekteihin liittyvät riskit

Strateginen riski	Operatiivinen (toiminnallinen) riski
Organisaation pitkän aikavälin tavoitteisiin, kriittisiin menestystekijöihin sekä niihin kohdistuviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin liittyvät riskit	Organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavat riskit
Taloudellinen riski	Vahinkoriski
Talouden tasapainoon, investointeihin sekä rahoitukseen, sijoituksiin ja maksuvalmiuteen liittyvät riskit	Riski, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilö- tai omaisuusvahinkoja tai haittaa ympäristölle

Verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset
Menojen budjetoitua suurempi kasvu
Kaupungin hallitsematon velkaantuminen
Korkoriski
Lakisääteisten palvelujen palvelutarpeen huomattava kasvu
Merkittävien hankkeiden tai projektien investointeihin liittyvät riskit

Henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet
Työtapaturmat, onnettomuudet
Kaupungin omaisuuteen kohdistuvat rikorismit ja vahingonteot (ilkiivalta)
Kiinteistöjen kosteusvahingot ja sisäilmaongelmat
Kuntalaisiin kohdistuvat tapaturmat, joista kaupunki on vastuussa
Tulipalo
Poikkeavat luonnonilmiöt ja näistä aiheutuvat vahingot, kuten tulvat, sähkökatkokset, jne.

Riskien hallintatoimenpiteet

Kirjatkaa tälle välilehdelle riskien arviointien perusteella merkittävimmiksi arvioitujen tai muutoin keskeisiksi tunnistettujen riskien hallintatoimenpiteet sekä toimenpiteiden vastuutaho, aikataulus ja seuranta. Taulukkoon kopioituvat automaattisesti kaikki Riskianalyysi - välilehden riskit, mutta voit poistaa manuaalisesti sellaisen riskin, johon ei ole tarpeen määrittää hallintatoimenpiteitä.

Pvm

Riski #	Riski	Riski-luku	Määritetyt riskin hallintatoimenpiteet	Tarvitaanko lisäresursseja (Kyllä / Ei)	Vastuuhenkilö(t)	Aikataulu	Seuranta ja raportointi	Valmiusaste
1	Kuntalaisten palvelutarpeen huomattava kasvu	20		KYLLÄ				25 %
2	Esim 2	0						Aloittamatta
6	Esim 3	0						
4	Esim 4	0						
3	Esim 5	0						
5	Esim 6							
7	Esim 7							
8	0							
10	0							
11	0							
12	0							
13	0							
14	0							
15	0							
16	0							
17	0							
18	0							
19	0							
20	0							

Riski #	Riskin kuvaus	Seuraus	Tod.näk.	Riskiluku
1	Kuntalaisten palvelutarpeen huomattava kasvu	5	4	20
2	Esim 2	0	0	0
3	Esim 3	0	0	0
4	Esim 4	0	0	0
5	Esim 5	0	0	0
6	Esim 6	0	0	0
7	Esim 7	0	0	0
8	0	0	0	0
9	0	0	0	0
10	0	0	0	0
11	0	0	0	0
12	0	0	0	0
13	0	0	0	0
14	0	0	0	0
15	0	0	0	0
16	0	0	0	0
17	0	0	0	0
18	0	0	0	0
19	0	0	0	0
20	0	0	0	0

